Lieta Nr. A42203105
SKA – 13/2008

S P R I E D U M S

Rīgā 2008. gada 18.februārī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments kopsēdē šādā sastāvā:

kopsēdes priekšsēdētāja senatore V. Krūmiņa
senatore J. Briede
senatore D.Mita
senators N.Salenieks
senatore I.Skultāne
tiesnese R.Vīduša

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Tieslietu ministrijas pārstāvei Zitai Studentei

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *V.S.* pieteikumu par Tieslietu ministrijas 2004.gada 2.decembra lēmuma Nr.1-10/543-S atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pienākuma uzlikšanu Tieslietu ministrijai pieņemt lēmumu par Latvijas pilsonības piešķiršanu *V.S.*, sakarā ar *V.S.* kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 11.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Naturalizācijas pārvalde 2004.gada 14.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.5-5/3311, ar kuru *V.S.* atteica naturalizēties, pamatojoties uz Pilsonības likuma 11.panta pirmās daļas 7.punktu un Ministru kabineta 1999.gada 2.februāra noteikumu Nr.34 „Naturalizācijas iesniegumu pieņemšanas un izskatīšanas kārtība” 32.2.apakšpunktu.

Ar Tieslietu ministrijas 2004.gada 2.decembra lēmumu Nr.1-10/543-S Naturalizācijas pārvaldes lēmums atstāts negrozīts. Lēmumā norādīts, ka Pilsonības

likumā lietotais jēdziens *„noziegums”* atbilst Krimināllikumā lietotajam *„noziedzīga nodarījuma”* jēdzienam.

[2] 2005.gada 3.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *V.S.* pieteikums, kurā lūgts uzlikt pienākumu Tieslietu ministrijas amatpersonām pieņemt lēmumu par Latvijas pilsonības piešķiršanu *V.S.*. Pieteikumā norādīts, ka pieteicēja bija nokārtojusi visus eksāmenus pilsonības piešķiršanai.

2004.gada 25.maijā *V.S.* notiesāta pēc Krimināllikuma 157.panta, piespriežot naudas sodu 2 minimālo mēnešalgu apmērā. Tomēr likumdevējs Krimināllikumā ir skaidri nodalījis noziegumus no krimināl pārkāpumiem. Pamats naturalizācijas atteikumam saskaņā ar Pilsonības likumu ir tikai noziegums. Šajā sakarā Tieslietu ministrija nepamatoti atsaukusies uz Latvijas Krimināl kodeksa 7.pantu.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 23.marta spriedumu noraidīts *V.S.* pieteikums par Tieslietu ministrijas 2004.gada 2.decembra lēmuma Nr.1-10/543-S atcelšanu un administratīvā akta izdošanu. Spriedums pamatots ar tālāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Ar 1998.gada 22.jūnija likuma „Grozījumi Pilsonības likumā” 6.pantu tika grozīts Pilsonības likuma 11.panta pirmās daļas 7.punkts, kas noteica, ka Latvijas pilsonībā netiek uzņemtas personas, kuras Latvijā vai kādā citā valstī ir bijušas krimināl sodītas par tāda nozieguma izdarīšanu, kas ir noziegums arī Latvijā šā likuma spēkā stāšanās dienā. Kad spēkā stājās šī tiesību norma (1998.gada 10.novembrī), spēkā bija Latvijas Krimināl kodekss.

Saskaņā ar Latvijas Krimināl kodeksa 7.pantu par *noziegumu* atzīstams Krimināllikumā paredzēts sabiedriski bīstams nodarījums (darbība vai bezdarbība), kurš izdarīts tīši vai aiz neuzmanības un par kura izdarīšanu draud krimināl sods.

Savukārt Krimināllikuma, kas stājās spēkā 1999.gada 1.aprīlī, 6.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka par *noziedzīgu nodarījumu* atzīstams ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīts nodarījums, kurš paredzēts šajā likumā un par kura izdarīšanu draud krimināl sods.

Ņemot vērā to, ka Pilsonības likuma 11.panta pirmās daļas 7.punkts šā likuma pieņemšanas brīdī tika saskaņots ar Latvijas Krimināl kodeksa 7.pantu un tā kā pēc Krimināllikuma spēkā stāšanās Pilsonības likuma 11.panta pirmās daļas 7.punkts netika grozīts, tiesa uzskata, ka atbildētāja pamatoti ir secinājusi, ka ar Pilsonības

likumā lietoto jēdzienu „noziegums" 11.panta pirmās daļas 7.punkta pieņemšanas brīdī saprata *ikvienu* sabiedriski bīstamu nodarījumu, par kuru paredzēta atbildība Latvijas Kriminālkodeksā, un šis jēdziens atbilst Krimināllikumā lietotajam „noziedzīga nodarījuma" jēdzienam.

[3.2] Kā pamatoti norādīts Naturalizācijas pārvaldes 2004.gada 14.oktobra lēmumā Nr.5-5/3311, pieteicēja var atkārtoti iesniegt dokumentus pilsonības iegūšanai naturalizācijas kārtībā pēc naudas soda nomaksāšanas Krimināllikuma 63.pantā noteiktajā kārtībā, gadu pēc lēmuma pieņemšanas par naturalizācijas atteikumu.

[4] Izskatot lietu sakarā ar *V.S.* apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2006.gada 11.jūnija spriedumu noraidīja *V.S.* pieteikumu par Tieslietu ministrijas 2004.gada 2.decembra lēmuma Nr.1-10/543-S atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Tieslietu ministrijai pieņemt lēmumu par Latvijas pilsonības piešķiršanu *V.S.*.

Spriedumā atzīts, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, tāpēc Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai.

Krimināllikums stājās spēkā tikai 1999.gada 1.aprīlī. 1998.gadā, kad tika izstrādāti un pieņemti Pilsonības likuma grozījumi, vēl aizvien bija spēkā Latvijas Kriminālkodekss un tāpēc nav pamata uzskatīt, ka likumdevējs, grozot Latvijas pilsonības iegūšanas ierobežojumus, Pilsonības likumā būtu lietojis tāda likuma terminoloģiju, kurš vēl nebija stājies spēkā. Tātad ar Pilsonības likuma 1998.gada 22.jūnija grozījumiem 11.panta pirmās daļas 7.punktā sākotnēji noteiktais ierobežojums tika paplašināts. Tā kā likumdevējs pēc Krimināllikuma spēkā stāšanās šo ierobežojumu nav grozījis, nav pamata uzskatīt, ka ar Krimināllikuma spēkā stāšanos, bez likumdevēja skaidri izteiktas gribas automātiski būtu izmainīti Latvijas pilsonības iegūšanas ierobežojumi.

Pieteicēja bija sodīta par neslavas celšanu, kas bija krimināli sodāma darbība gan saskaņā ar Latvijas Kriminālkodeksu, gan arī saskaņā ar Krimināllikumu.

[5] *V.S.* iesniegusi kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 11.jūnija spriedumu. Kasācijas sūdzībā norādīts, ka spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apmērā, jo Administratīvā apgabaltiesa nepareizi interpretējusi

Pilsonības likuma 11.panta pirmās daļas 7.punkta jēgu saistībā ar Krimināllikuma 157.pantu. Saskaņā ar krimināltiesību principiem labvēlīgai tiesību normai ir atpakaļvērsts spēks.

[6] Tieslietu ministrija iesniegtajos paskaidrojumos par kasācijas sūdzību norāda, ka pirmās instances tiesa Pilsonības likuma 11.panta pirmās daļas 7.punktu interpretējusi pareizi, tāpēc kasācijas sūdzība noraidāma, bet Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 11.jūnija spriedums atstājams negrozīts.

[7] Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis lūdza pieteicējas kasācijas sūdzību noraidīt kā nepamatotu. Pieteicēja uz tiesas sēdi nebija ieradies, kaut gan par tiesas sēdi tai paziņots likumā noteiktajā kārtībā. Pastāvot šādiem apstākļiem, Senāts uzskatīja, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 342.panta noteikumiem lietu var izskatīt bez pieteicējas piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

[8] Pilsonības likuma 11.panta pirmās daļas 7.punkts paredz, ka Latvijas pilsonībā netiek uzņemtas personas, kuras Latvijā vai kādā citā valstī ir bijušas krimināls odītas par tāda nozieguma izdarīšanu, kurš ir noziegums arī Latvijā šā likuma spēkā stāšanās brīdī. Šādā redakcijā šī norma ir spēkā no 1998.gada 10.novembra.

1998.gada novembrī nozieguma jēdziens bija definēts tajā laikā spēkā esošajā Latvijas Krimināl kodeksā, kura 7.pants noteica, ka par noziegumu atzīstams Latvijas Republikas krimināllikumā paredzēts sabiedriski bīstams nodarījums (darbība vai bezdarbība), kurš izdarīts tīši vai aiz neuzmanības un par kura izdarīšanu draud krimināls ods. Senāts atzīst, ka ar krimināls odu jāsaprot jebkāds Pilsonības likuma spēkā stāšanās brīdī Latvijas Krimināl kodeksā paredzētais sods. Tādējādi, neatkarīgi no pārkāpuma smaguma, Pilsonības likuma 11.panta pirmās daļas 7.punkta pašreizējās redakcijas spēkā stāšanās brīdī pilsonību nevarēja iegūt neviena persona, kas notiesāta un sodīta saskaņā ar Latvijas Krimināl kodeksu.

[9] Izvērtējis kasācijas sūdzības argumentus un apgabaltiesas spriedumu, Senāts atzīst, ka Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 11.jūnija spriedums ir tiesisks un pamatots, tāpēc atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348. panta 1.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

nosprieda

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2007. gada 11.jūnija spriedumu, bet *V.S.* kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Kopsēdes priekšsēdētāja	senatore	V. Krūmiņa
	senatore	J. Briede
	senatore	D.Mita
	senators	N.Salenieks
	senatore	I.Skultāne
	tiesnese	R.Vīduša